

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. V. Quid de adultis dicendum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

etiam à paganis, hæreticis, & infidelibus, baptisma administrari potest, ut Tractatu præcedenti disp. 6. art. 3. ostensum est. Ex quo patet, per institutionem baptis. viam salutis non esse ar. etiam, aut difficiliorem redditam, sed potius magis dilatam, cum plures sint fideles, qui ejus procurent applicationem, quam essent in lege natura, vel in lege scripta, qui sacramentum pro parvulis tunc institutum applicarent.

Obijcit secundo Cajetan: Deus habet voluntatem antecedentem salvandi omnes homines, per quam omnibus dat auxilia sufficientia ad salutem, ut in Tractatu de voluntate Dei contra Iansenium ostendimus: At hoc falsum esset, si non esset aliquod medium, quod deleteretur in parvulis originale peccatum, dum baptizari non possunt; Deus enim ipsis nullum daret auxilium seu medium sufficiens ad salutem; subindeque voluntas antecedens quam habet salvandi omnes homines, ad parvulos non se extenderet, nec Christus omnium parvulorum Redemptor dici posset cum illius redemptio non excedat objectivè voluntatem generalem, quam habet de salute omnium hominum, utpote ab illa imperata: Ergo &c.

Priusquam huic objectioni respondeam, dico hanc difficultatem militare etiam contra sententiam Cajetani: sunt enim aliqui quibus nedum baptis. sed neque etiam aliquod aliud remedium adhiberi potest; pura qui vel in utero matris præfocantur, vi influxus causarum naturalium, vel qui improvisa omnino morte rapiuntur statim post natiuitatem. Unde si argumentum Cajetani valeat, sequitur Deum non habere voluntatem antecedentem de salute illorum parvulorum, nec Christum dici posse illorum Redemptorem.

Nec valet si quis in favorem Cajetani respondeat, parentes posse & teneri adhibere parvulis, etiam in utero matris, medium aliquod sensibile, quo à peccato originali mudentur, statim ubi constat de animatione fœtus, sicque prædictos parvulos non destitui mediis & auxiliis sufficientibus ad salutem, saltem mediâ, & in suis parentibus. Non valet, inquam, Primo quia sæpe contingit non statim percipi quando fœtus incipit animari, & mori priusquam constet aut constare possit de ejus animatione. Secundo, quia hæc responsio est contra communem Ecclesiæ fidem, & praxim; illa enim solet universaliter negare sepulturam in loco sacro parvulis in utero matris suffocatis. Tertiò, hac admisa responsione, unum è duobus esset necessariò admittendū, scilicet aut quod baptis. non esset per se necessarius ad gratiam conferendam, sed per accidens, in casu quo remedium illud non esset prius à parentibus in utero matris fœtui applicatum; aut quod tale remedium non esset per se causativum gratiæ, sed per accidens tantum, quando fœtus infaillibiliter esset moriturus, antequam baptizari posset. Primum est fidei contrarium, juxta quam baptis. per se & essentialitè est unum & sacramentis mortuorum, ac proinde per se ad primam gratiam conferendam ordinatum. Secundum verò est omnino fictitium, nullibi enim habetur Deum aut Christum ita disposuisse, imò lex contraria statuta est, nullum scilicet intraturum in regnum colorum, nisi prius ex aqua & Spiritu Sancto renatus fuerit.

Dices: Pueris adhuc in utero materno existentibus communicatur culpa originalis: Ergo est aliquod remedium pro eis antequam nascantur

Tom. V.

A morientibus institutum, quo applicetur ipsis meritum Christi, cum id efficacius sit (ut docet Apostolus) quàm demeritum Adami, quod est causa contractionis originalis peccati.

B Respondeo, concessio Antecedente, negando consequentiam & paritatem: ratio discriminis est, quia licet meritum Christi sit efficacius peccato Adæ, quia delet ipsum, & alia peccata, non eodem tamen modo applicatur: peccatum enim originale transfunditur per generationem carnalem, subindeque contrahitur in utero ubi fit illa generatio; meritum verò Christi applicatur per generationem spirituales, quæ non fit nisi extra uterum, quia non fit nisi per sacramentum regenerationis, quod est baptis., inapplicabilis pueris nondum in lucem editis. His præmissis.

C Ad objectionem respondeo, concessa Majori, 24. negando sequelam Minoris, ut enim voluntas antecedens quæ Deus omnium hominum salutem desiderat, & generalis Christi redemptio, ad parvulos omnes, etiam ad illos qui in utero matris moriuntur, & ad illos quibus post natiuitatem nullâ humanâ diligentia potest applicari baptis., se extendat, non requiritur quod Deus ipsis de facto contulerit medium seu remedium, quo peccatum originale in ipsis deleri possit, sed sufficit, quod universaliter pro omnibus parvulis baptis. institutus fuerit, & omnibus oblatus, & præparatus, & per merita Christi quoad sufficientiam obtentus. Unde quando dicitur, quod Deus per voluntatem antecedentem quæ desiderat omnium hominum salutem, dat omnibus auxilia seu media ad salutem sufficientia, distinguendum est: si ly dare accipiat, prout significat idem quod præparare seu offerre in communi, concedendum est. Si ly dare accipiat, prout est correlativum ad recipere, & prout significat ipsam intrinsecam receptionem auxiliorum, negandum. De quo fusè in Tractatu de prædestinatione.

§. V.

Quid de adultis dicendum?

D Ico tertiò, baptis. in re vel in voto esse omnibus adultis necessarium necessitate 25. medi ad salutem.

Conclusio patet ex supra dictis, omnia enim testimonia pro præcedenti conclusione adducta, procedunt tam de adultis quàm de parvulis: Ergo baptis. est etiam istis necessarius necessitate medi. Deinde ut discurrit D. Thomas hic art. 1. sine eo non potest aliquis salvari, per quod homo incorporatur Christo, fitque ipsius membrum; nullus enim potest salutem consequi, nisi per Christum, ac proinde nisi Christo incorporetur; quia sicut per unius hominis delictum in omnes homines in condemnationem, sic & per unius iustitiam in omnes homines in justificationem, ut ait Apostolus ad Roman. 5. Sed homo per solum baptis. incorporatur Christo: Ergo sine baptis. nullus potest salutem consequi.

E Quod verò adultis interdum sufficiat baptis. 26. in voto, manifestum est, nam ut docent Theologi in Tractatu de justificatione, vel de penitentia, adultus eliciens actum contritionis, vel dilectionis Dei super omnia (in qua includitur votum seu desiderium servandi omnia præcepta, & consequenter votum suscipiendi baptis.) statim consequitur gratiam, quia ponit ultimam dispositionem ad justificationem.

Sed controversia est inter Authores, quodnam 27.

S iij

votum

votum baptismi sit necessarium ad justificationem & salutem, quando baptismus non potest in re haberi? Pro cuius intelligentia & resolutione, sciendum est duplex esse votum baptismi: implicitum scilicet & explicitum. Implicitum nihil aliud est, quam vel voluntas servandi totam legem Christi, vel ingrediendi Ecclesiam, vel vitam æternam acquirendi per media à Deo vel Christo definita: quamvis enim habens talem voluntatem, nihil audierit de baptismo, dicitur tamen habere virtualiter & implicitè propositum suscipiendi baptismum, ex eo quod baptismus est medium necessarium ex institutione Christi, ad ingrediendum Ecclesiam, & veram beatitudinem acquirendam. Votum verò explicitum, est formale propositum sive desiderium suscipiendi baptismum in particulari: unde istud terminatur ad baptismum in particulari, illud verò ad aliquid commune, in quo baptismus continetur, aut cum quo connectitur. His præmissis.

28

Quidam existimant, votum explicitum baptismi nec ad salutem nec ad justificationem necessarium esse, sed ad utramque votum illius implicitum & virtuale sufficere. Alii verò docent, ad salutem quidem votum explicitum baptismi requiri, non tamen ad justificationem. Sed probabilior est sententia quæ asserit post legis Evangelicæ promulgationem, votum explicitum baptismi, tam ad justificationem, quam ad salutem esse necessarium. Eadem enim est ratio de voto baptismi, ac de fide Trinitatis & Incarnationis: Sed probabilior, & menti S. Doctoris conformior est sententia quæ asserit, post Christi adventum, & legis Evangelicæ promulgationem, fidem explicitam Incarnationis & Trinitatis, esse necessariam ad justificationem & salutem, necessitate mediæ, ut in Tractatu de fide ostensum est: Ergo & quæ docet votum explicitum baptismi, ad utramque necessitate mediæ adultis esse necessarium.

Disp. 6.
art. 5.

§. VI.

Corollaria notata digna.

29

EX dictis inferre primò, baptismum esse etiam necessarium necessitate præcepti divini ad salutem. Est enim regula generalis, quod omne medium per se necessarium ad salutem, si subest arbitrio nostro, est etiam necessarium necessitate præcepti divini: siquidem nihil magis debuit cadere sub præcepto divino, quam illud sine quo vita æterna haberi non potest, si tamen sit in arbitrio nostri facultate: etenim non satis Christus legislator providisset bono & perfectioni suæ rei publicæ, quæ est Ecclesia Christiana, si non imposuisset specialia præcepta circa illa quæ ad finis ipsius consecutionem instituit tanquam media necessaria: Sed, ut jam ostendimus, baptismus est medium ad salutem necessarium: Ergo etiam est necessarius necessitate præcepti.

30

Hoc verò præceptum obligat omnes adultos habentes baptismi copiam, quamvis sint per gratiam spiritualiter regenerati, seu per baptismum flaminis iustificati: Nicodemus enim (ut notat S. August. tract. 11. in Joan. et in gratia tamen Christus de dixit illi, *Nisi quis renatus fuerit, &c.* Imò etiam si aliqui nunc sanctificarentur in utero, nihilominus tenerentur baptizari, ut docet S. Thomas hic art. 1. ad 3. his verbis: *Illi qui sunt sanctificati in utero, consequuntur quidem gratiam emundantem à peccato originali, non tamen ex hoc ipso consequuntur characterem quo Chri-*

sto configurentur; & propter hoc, si aliqui nunc sanctificarentur in utero, necesse esset eis baptismum ut per susceptionem characteris, alius mentis Christi conformarentur. Et in 1. diff. 6. quæst. 1. art. 1. baptizari propter tres rationes. Primo propter acquirendum characterem, quo annuuntur in populo Dei, & quasi deputentur ad percipiendam divinam hereditatem. Secundo, ut per baptismi perceptionem, & susceptionem Christi etiam corporaliter conformentur. Tertio propter bonum obedientie, quia præceptum de baptismo omnibus datum est, & ab omnibus impleri debet nisi articulus necessitatis sacramentum excuset.

Dices, formam baptismi non posse de tali modo verificari, illa enim significat ablationem non tantum materialem, sed etiam spirituali peccato: At puer qui esset sanctificatus in utero matris, non posset spiritualiter mundari per baptismum à peccato originali, cum per sanctificationem in utero, ab illo jam esset mundatus. Ergo: &c.

Respondeo primò; hoc argumentum minime probare, probat enim non posse vere applicari formam baptismi adulto, qui jam ante peractum dilectionis supernaturalis, vel contritionis peccata, à peccatis mundatus fuerit.

Respondeo secundo, negando Antecedens, cuius probationem dicendum est quod si verba, *Ego absolvo te à peccato tuo*, quæ sunt forma sacramenti Penitentiae, nihil aliud significant, nisi ego impertior tibi gratiam remissionis peccatorum, seu quæ de se potens est ad solvendum peccatorum vincula, si subiectum illis inveniamus ligatum. Ita pariter hæc verba, *Ego te baptizo*, quæ sunt forma sacramenti baptismi, nihil aliud significant essentialiter, nisi infusionem gratiæ sanctificantis, quæ de se valet ad peccatum originale & actuale delendum, sicut in subiecto inveniamus. Unde sicut in Sacramento Penitentiae prædicta verba, *Ego absolvo te à peccato tuo*, verificantur, quamvis penitens solum peccata sua confessa & remissa, quibus proinde non ligatus confiteatur: ita pariter in Sacramento Baptismi, hæc verba, *Ego te baptizo*, vera sunt, quamvis ille qui baptizatur, per gratiam sanctificantem peccato originali & actuali, jam mundatus sit. Adde, lavari & mundari spiritualiter possunt non solum eos qui sunt infecti peccato, sed & alios à illo mundos; possunt enim magis magisque mundari, id est per augmentum gratiæ sanctificantis magis removeri à statu peccati: sicut illi qui sunt peccato aliquo sunt infecti, possunt tamen magis magisque infici, juxta illud Apocal. 2. *Qui in sordibus est, sordescat adhuc, & qui iustus est, iustificetur adhuc, & sanctus, sanctificetur adhuc.*

Inferes etiam ex dictis, baptismum non debere differri usque ad finem vitæ, vel ad longum tempus, sed post sufficientem instructionem de rebus fidei, suscipi. Per baptismum enim homo describitur militiæ Christianæ: est autem irratiabile ut tunc aliquis ad scribatur militiæ, quando cessat bellum. Deinde baptismus est institutus hominem in Christo regenerandum, & constituendum Ecclesiæ membrum, ut sit capax totorum Sacramentorum, fructus sanctificati, & obedientiæ ac subiectionis, respectu iurisdictionis Ecclesiasticæ; quo fine magna ex parte frustratur, si usque ad finem vitæ, vel ad longum tempus, differetur. Addit D. Thomas in 4. diff. 4.